

Psychologie en de christen

Inleiding

In dit document bespreek ik de Bijbelse argumenten tegen psychologie in het algemeen en christelijke psychologie in het bijzonder. Als ik het heb over psychologie, heb ik het over het gebruik in de volksmond van psychologie: iemand die “naar de psycholoog” gaat voor hulp met zijn (geestelijke) problemen.

Er is ook een vorm van psychologie waarin mensen het menselijke gedrag bestuderen en analyseren, en daar allerlei conclusies uit trekken. Bijv. het gebied van marketing psychologie: hoe zorg ik ervoor dat meer mensen deze producten kopen, mediapsychologie: hoe zorg ik ervoor dat mensen blijven kijken etc. Daar heb ik het expliciet niet over.

Maar ik wil daar meteen een kanttekening bij zetten. Ik denk dat daarin veel gevaren zitten, omdat er in die bezigheid veel humanistische aannames zitten, de mens als een intelligent dier. Mogelijk kan een christen die zich daarmee bezighoudt dat scheiden van elkaar, maar ik vermoed dat dat lastiger is dan bij andere vakgebieden zoals bij natuurkunde, biologie en scheikunde. Hoewel bij natuurkunde ook vaak een evolutionistisch wereldbeeld terugkeert, kun je bijvoorbeeld prima quantummechanica bestuderen zonder daar last van te hebben. Maar ook daar geldt dat iemand de vreze des Heeren als basis zou moeten hebben.

Spreuken 9:10a

Het beginsel van wijsheid ^{*wetenschap} is de vreze des HEEREN

Ik denk overigens ook dat we als christen / gemeente ver van die psychologiën moeten blijven om ze in te zetten in de gemeente. Men zou in de verleiding kunnen komen om bijvoorbeeld marketing psychologie in te zetten in de gemeente, maar Paulus is duidelijk over iets vergelijkbaars.

1 Korinthe 2:1-7

En ik, broeders, toen ik bij u kwam, ben niet gekomen om u met voortreffelijkheid van woorden of van wijsheid het getuigenis van God te verkondigen, ² want ik had mij voorgenomen niets anders onder u te weten dan Jezus Christus, en Die gekruisigd. ³ En ik was bij u in zwakheid, met vrees en veel beven. ⁴ En mijn spreken en mijn prediking bestonden niet in overtuigende woorden van menselijke wijsheid, maar in het betonen van geest en kracht, ⁵ opdat uw geloof niet zou bestaan in wijsheid van mensen, maar in kracht van God. ⁶ En wij spreken wijsheid onder de geestelijk volwassenen, maar een wijsheid niet van deze wereld, en ook niet van de leiders van deze wereld, die tenietgedaan worden. ⁷ Wij spreken echter de wijsheid van God, als een geheimenis; een wijsheid die verborgen was en die God vóór alle eeuwen voorbestemd heeft tot onze heerlijkheid;

Psychologie

Waarom heeft een christen niets te zoeken bij de wereldse psycholoog die je met goed bedoelde adviezen en therapieën probeert te helpen met je problemen? Los van het feit dat er onder psychologen zelf veel discussie is over de effectiviteit van bepaalde behandelingen, zitten hier mijns inziens voor een christen, die zich baseert op de Bijbel, fundamentele problemen in.

God is onze Heelmeester

God maakte aan Israël al duidelijk dat ze Hem nauwkeurig moesten gehoorzamen en Hem volgen, dan zou Hij de ziekten van Egypte niet over hen brengen, want Hij was hun Heelmeester (**Ex 15:26**). Als je kijkt naar de vloek die God hun voorhoudt als ze zouden afwijken van Zijn wegen, dan zie je daar ook geestesziekten tussen.

Deuteronomium 28:28-29

De HEERE zal u treffen met krankzinnigheid, met blindheid en met ver dwaasdheid van hart. U zult op de middag rondtasten, zoals een blinde rondtast in het donker. U zult uw wegen niet voorspoedig maken. U zult alle dagen alleen maar onderdrukt en beroofd worden, en er zal geen verlosser zijn.

Ook in Daniël 4 zie je bijvoorbeeld dat een heidense koning geslagen wordt met krankzinnigheid vanwege zijn hoogmoed, hij gedraagt zich als een beest. Pas na verootmoediging geneest hij daarvan.

De Heere doorgrondt het hart

In de Bijbel wordt het hart als symbool gebruikt voor de bron van onze emoties en gedachten. In **Jeremia 17:5-10** maakt God duidelijk dat een gelovige (in het OT natuurlijk een gelovige Jood, maar dit principe geldt ook voor christenen) helemaal op Hem moet vertrouwen, en in zijn hart niet moet afwijken van God.

Jeremia 17:5-10

⁵ Zo zegt de HEERE: Vervloekt is de man die vertrouwt op een mens, en die een schepsel tot zijn arm stelt, terwijl zijn hart van de HEERE afwijkt. ⁶ Hij zal zijn als een kale struik in de vlakte, die het niet ziet wanneer het goede komt: hij verblijft op de droogste plekken in de woestijn, in zilt en onbewoond land. ⁷ Gezegend is de man die op de HEERE vertrouwt, wiens vertrouwen de HEERE is. ⁸ Hij zal zijn als een boom, die bij water geplant is, en die zijn wortels laat uitlopen bij een waterloop. Hij merkt het niet als er hitte komt, zijn blad blijft groen. Een jaar van droogte deert hem niet, en hij houdt niet op vrucht te dragen. ⁹ Arglistig is het hart, boven alles, ja, ongeneeslijk is het, wie zal het kennen? ¹⁰ Ik, de HEERE, doorgrond het hart, beproef de nieren, en dat om ieder te geven overeenkomstig zijn wegen, overeenkomstig de vrucht van zijn daden.

Je ziet hier beschreven hoe iemand die op God vertrouwt en met Hem leeft, ook als het moeilijk wordt, vrucht zal blijven dragen. De moeilijkheden zullen hem niet boven het hoofd groeien. En tegelijkertijd de waarschuwing: arglistig is het hart, ongeneeslijk is het... God is het die het hart doorgrondt en toetst.

Dit is een heel belangrijk inzicht. God zegt hier twee dingen: we kunnen ons hart zelf niet genezen (het is ongeneeslijk), en God is het die ons hart doorgrondt. Uit Hebrreeën 4:12 leren we dat Hij daar Zijn Woord voor gebruikt. We kunnen als mens dus wel hoogmoedig zelf een wetenschap bedenken die de mens probeert te doorgronden en therapieën bedenken die de problemen oplossen. God maakt duidelijk dat het hart ongeneeslijk is en arglistig is, en dat Hij het is die het hart doorgrondt. Alleen Hij kan echt in je hart kruipen en zaken openbaren. Ik denk dat Hij hier ons duidelijk maakt dat we niet in de valkuil vallen dat we zelf wel even doorgronden wat er aan de hand is in ons leven.

1 Korinthe 3:18-20 *Laat niemand zichzelf bedriegen. Als iemand onder u denkt dat hij wijs is in deze wereld, laat hij dwaas worden, opdat hij wijs zal worden. ¹⁹ Want de wijsheid van deze wereld is dwaasheid bij God, want er staat geschreven: Hij vangt de wijzen in hun sluwheid. ²⁰ En opnieuw: De Heere kent de overwegingen van de wijzen, dat zij zinloos zijn.*

Ik heb het van dichtbij meegemaakt hoe iemand in psychische problemen kwam vanaf het moment dat hij ging afwijken van God, zijn eigen weg ging en tegen God in ging zondigen. Hij zal zelf nooit erkennen dat zijn problemen door zijn zonde kwamen, maar als nabije observator was het onmiskenbaar, gebeurde er precies in zijn leven wat God zegt in Zijn Woord wat er zou gebeuren.

Niet wandelen in de raad van goddelozen

Psalm 1 maakt daarnaast ons direct duidelijk dat we niet in de raad/adviezen van goddelozen moeten wandelen. Een wereldse psycholoog (iemand die zichzelf dus geen christen noemt), is per definitie een goddeloze. Als we wel in zijn adviezen (of de door de wereld bedachte therapieën in het algemeen) wandelen, zijn we dus ongehoorzaam aan God.

Psalm 1:1-3

¹ Welzalig de man die niet wandelt in de raad van de goddelozen, die niet staat op de weg van de zondaars, die niet zit op de zetel van de spotters, ² maar die zijn vreugde vindt in de wet van de HEERE en Zijn wet dag en nacht overdenkt. ³ Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, waarvan het blad niet afvalt; al wat hij doet, zal goed gelukken.

Ik vind het contrast hier ook heel belangrijk. Niet luisteren naar de raad van de goddelozen, maar je juist bezighouden met de wil van God. Actief zoeken, dag en nacht, wat vraagt God van mij? Vers 2 zegt nadrukkelijk: “die zijn vreugde vindt in de wet van de Heere”. Worden wij als christen blij van alles wat God ons gegeven heeft en zijn we dankbaar dat Hij ons toegerust heeft met alles wat we nodig hebben? Psalm 19 maakt duidelijk wat dat Woord van God voor effect heeft op de mens. Het bekeert de ziel, het verblijdt het hart, het geeft iedereen (ook de eenvoudige) wijsheid en het maakt duidelijk hoe we moeten wandelen (het verlicht de ogen)

Psalm 19:8-9

⁸ De wet van de HEERE is volmaakt, zij bekeert de ziel; de getuigenis van de HEERE is betrouwbaar, zij geeft de eenvoudige wijsheid. ⁹ De bevelen van de HEERE zijn recht, zij verblijden het hart; het gebod van de HEERE is zuiver, het verlicht de ogen.

Ook **Spreuken 3:5-8** maakt duidelijk hoe het volgen van God een genezende werking heeft op ons, de beeldende beschrijving die daar gebruikt wordt, wijst mijns inziens vooral op de geestelijke gezondheid van een mens. Het kennen van Hem in **al** je wegen gaat dus ook over hoe je met Hem wandelt in depressie, huwelijksproblemen, trauma, ziekte etc.

Spreuken 3:5-8

⁵ Vertrouw op de HEERE met heel je hart, en steun op je eigen inzicht niet. ⁶ Ken Hem in al je wegen, dan zal Hij je paden rechtmaken. ⁷ Wees niet wijs in je eigen ogen: vrees de HEERE en keer je af van het kwade. ⁸ Het zal een medicijn zijn voor je navel en verfrissing voor je beenderen.

We zien deze principes door de hele Bijbel terugkomen. Maar ik wil daarnaast ook nog wijzen op een belangrijke gebeurtenis die als het goed is in het leven van een christen heeft plaatsgevonden. Jezus maakt duidelijk dat je opnieuw geboren moet worden om het Koninkrijk van God te kunnen zien en binnen te gaan (Johannes 3). Dit moeten we niet negeren in dit verhaal. God scheidt een nieuw mens in ons bij de wedergeboorte, we worden zelfs een nieuwe schepping genoemd. Alles is anders geworden.

2 Korinthe 5:17

Daarom, als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, alles is nieuw geworden.

We zijn uit genade door geloof opnieuw geboren uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord van God (**1 Petrus 2:23**)

De kracht van God

Als kind van God hebben we de nieuwe mens ontvangen die geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid (**Ef 4:23,24**) en worden we opgeroepen om die dagelijks aan te doen en ons denken daardoor te laten vernieuwen. Het beeld dat gebruikt wordt, is dat we als christen keuze hebben gekregen om te wandelen door de Geest (de nieuwe weg) of door het vlees (de oude manier), waarbij de oude manier ons te gronde richt en de nieuwe weg ons leven geeft. Ons leven van binnenuit transformeert, zoals **Galaten 5:22** omschrijft, de Geest ons vrucht geeft in ons leven: *liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing*. Blijdschap, vrede dat zijn de fijne dingen die men zoekt, en God maakt duidelijk dat Hij dat door Zijn Geest bewerkt in het leven van een christen.

Besef dat dit zaken zijn waarvoor mensen naar de psycholoog gaan, omdat ze bijvoorbeeld problemen hebben met hun woede-uitbarstingen. God definieert dat als een werk van het vlees (**Gal 5:20**), en zelfbeheersing als vrucht van de Geest. Zal een psycholoog je mogelijk met trucjes leren (die ze misschien therapieën noemen) om bijvoorbeeld je woede onder controle te krijgen, maakt God duidelijk dat het de Heilige Geest is die dit moet bewerken in je leven, en dat je moet wandelen door de Geest om die vrucht te gaan zien in je leven. Dat

houdt ook in dat je gehoorzaamt aan de opdracht om actief het vlees te doden, de ander uitnemender te achten dan jezelf, je leden in te zetten als wapenen voor gerechtigheid, je alle bitterheid, woede en geschreeuw van je weggenomen laat worden etc.

In 2 Petrus 1 maakt Petrus duidelijk dat we bij die wedergeboorte alles hebben ontvangen wat nodig is voor leven en godsvrucht... Een christen heeft voor zijn geestelijk welzijn niets meer nodig dan alleen God, de Heilige Geest en Zijn Woord.

2 Petrus 1:3-4

Immers, Zijn Goddelijke kracht heeft ons alles geschonken wat tot het leven en de godsvrucht behoort, door de kennis van Hem Die ons geroepen heeft door Zijn heerlijkheid en Zijn deugd. ⁴ Daardoor heeft Hij ons de grootste en kostbare beloften geschonken, opdat u daardoor deel zou krijgen aan de Goddelijke natuur, nadat u het verderf, dat er door de begeerte in de wereld is, ontvlucht bent.

Dat we genoeg hebben aan Gods Woord maakt **2 Tim 3:16,17** duidelijk.

2 Timotheüs 3:16,17

¹⁶ Heel de Schrift is door God ingegeven en is nuttig om daarmee te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid, ¹⁷ opdat de mens die God toebehoort, volmaakt zou zijn, tot elk goed werk volkomen toegerust.

Buiten Gods Woord hebben we niets nodig. Gods Woord maakt zelf duidelijk hoe we moeten omgaan met moeilijke omstandigheden, hoe we moeten wandelen door de Geest, hoe God ons van binnenuit verandert, hoe God problemen in ons leven gebruikt om ons te vormen etc. Het is niet "een" middel om dit te bereiken, we zien nergens in de Bijbel iets anders dan dit. Het is hét middel hoe God ons vormt. Jezus is het levende Woord en is dé weg, dé waarheid en hét leven, niemand komt bij de Vader dan door Hem. Jezus zei in Johannes 17

Johannes 17:17 *Heilig hen door Uw waarheid; Uw woord is de waarheid.*

We zien in **Hebreeën 4:12** dat het Gods Woord is dat de problematiek in ons hart kan ontwarren. Dit staat in een duidelijke context van het voorbeeld van ongehoorzaamheid en ongelooft van Gods volk. Israël die voortdurend tegen beter weten in ongelovig was, en ongehoorzaam was aan Gods opdrachten. Afweek van Gods weg en hun eigen gedachten achteraan gingen en daardoor voortdurend in de problemen kwam.

Hebreeën 4:11-13 *Laten wij ons dan beijveren om die rust binnen te gaan, opdat niemand door het volgen van dit voorbeeld van ongehoorzaamheid ten val zal komen. ¹² Want het Woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot op de scheiding van ziel en geest, van gewrichten en merg, en het oordeelt de overleggingen en gedachten van het hart. ¹³ En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem, maar alles ligt naakt en ontbloot voor de ogen van Hem aan Wie wij rekenschap hebben af te leggen.*

Het heeft dus invloed op ziel, geest en lichaam. Denken en voelen zijn duidelijk verbonden met elkaar. De drang van christenen om de (al dan niet christelijke) psycholoog niet af te wijzen, komt volgens mij voort uit ongelooft. Maar wat als het toch nut heeft? Als iemand toch

kan helpen? Wat als “wij niet kunnen helpen”? Met die gedachten gaan we volgens mij volkomen voorbij aan alles wat God beloofd heeft in Zijn Woord aan hen die Hem liefhebben.

Problemen zijn onderdeel van het leven van een christen

De Bijbel maakt ook duidelijk dat problemen / beproevingen onderdeel zijn van het leven van een christen. Het kan zijn dat God moeilijkheden toestaat, of soms zelfs op ons pad brengt om ons geloof te beproeven, of om ons te bestraffen en terug te brengen op Zijn pad.

Jakobus 1:2-3

² Acht het enkel vreugde, mijn broeders, wanneer u in allerlei verzoeken terechtkomt, ³ want u weet dat de beproeving van uw geloof volharding teweegbrengt.

Jakobus 5:10-11 *Mijn broeders, neem tot een voorbeeld van het lijden en van het geduld de profeten, die in de Naam van de Heere gesproken hebben. ¹¹ Zie, wij prijzen hen gelukkig die volharden. U hebt gehoord **van de volharding van Job**, en u hebt de uitkomst van de Heere gezien, dat de Heere vol ontferming is en barmhartig.*

Een wereldse psycholoog kan dit onmogelijk snappen (je moet wedergeboren zijn om het Koninkrijk van God te zien en binnen te gaan) en zal hooguit misschien meepraten met iemand hierover, en terugvallen op zijn gereedschapskist van wereldse therapieën.

1 Petrus 1:6-7

⁶ Daarin verheugt u zich, ook al wordt u nu voor een korte tijd – als het nodig is – bedroefd door allerlei verzoeken, ⁷ opdat de beproeving van uw geloof – die van groter waarde is dan die van goud, dat vergaat en door het vuur beproefd wordt – mag blijken te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, bij de openbaring van Jezus Christus.

Romeinen 8:28-29

En wij weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, voor hen namelijk die overeenkomstig Zijn voornemen geroepen zijn. ²⁹ Want hen die Hij van tevoren gekend heeft, heeft Hij er ook van tevoren toe bestemd om aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zou zijn onder vele broeders.

Het is de bedoeling dat we op Zijn Zoon gaan lijken, God gebruikt onze omstandigheden en moeilijkheden daarvoor. Als we in geloof en gehoorzaamheid Hem en Zijn Woord volgen dan werken ook moeilijkheden en beproevingen mee aan dat doel. **Alle** dingen: dus ook een eventuele depressie, slapeloosheid, trauma etc. Dat is echt anders dan hoe de wereld hier tegenaan kijkt, zonder God.

Christelijke psychologie

En christelijke psychologie dan? Kan een christen niet gewoon naar een christelijke psycholoog gaan voor zijn problemen? Ik denk dat de kern van het argument daartegen is, dat God ons duidelijk andere instructies geeft over problemen en zielzorg. Dat moet zwaarder wegen dan de tegenwerping dat er nergens expliciet staat: "gij zult niet naar de psycholoog gaan, ook al is het een christelijke..." Er zijn tegenwoordig veel dingen die in de tijd van de Bijbel nog niet bestonden, zoals pornografie, waar we uit principes van opdrachten uit de Bijbel moeten afleiden dat we er ver weg van moeten blijven.

Waar komt het vandaan?

Stel je eens voor. Er is een grote groep kleine kinderen gestrand op een onbewoond eiland. Ze weten te overleven, en ze groeien op. Sommigen worden timmerman, anderen boer etc. Een hele maatschappij ontstaat, maar niemand heeft weet van de rest van de wereld. Ze hebben hun eiland. Op een dag vindt iemand een heleboel lesboeken om de taal te leren en een Bijbel. Hij leert zichzelf lezen en leest de Bijbel en komt tot geloof. De andere intussen (jong)volwassenen lezen ook die Bijbel op zijn aanraden en veel komen ook tot geloof.

Niemand uit die groep zal de Bijbel lezen en tot de conclusie komen, ik moet iets gaan doen, namelijk ik word "christelijke psycholoog" om de mensen te helpen met hun problemen, en ze mogen me daarbij betalen met wortels en knollen, zodat ik ook kan eten... Nee, ze komen teksten tegen die wijzen op het aanstellen van oudsten en aan welke voorwaarden zij moeten voldoen. Ze komen teksten tegen zoals

Hebreeën 13:17 *Gehoorzaam uw voorgangers en wees hun onderdanig, want zij waken over uw zielen omdat zij rekenschap moeten afleggen, opdat zij dat mogen doen met vreugde en niet al zuchtend. Dat heeft immers voor u geen nut.*

Niemand van die gelovigen zal op basis van de Bijbel tot andere conclusies kunnen komen. Er staan namelijk geen instructies in voor een dergelijk ambt, maar wel opdrachten om nauwkeurig te wandelen in de geboden van Jezus.

Laten we even verder gaan in dit voorbeeld. Omdat de eilandbewoners merken dat er een groot verschil is tussen de ongelovige en gelovige eilandbewoners, spreken ze samen af om het eiland maar in tweeën te delen. Een christelijk deel en een ongelovig deel. Op een dag echter vindt er iets plaats. In het groepje ongelovigen is er een heel slim persoon. Hij zit de hele dag te kijken naar hoe iedereen alles doet, en komt tot de conclusie dat hij een oplossing heeft voor de problemen van sommigen van zijn ongelovige eilandbewoners. Die bewoners willen heel graag die oplossing, en hij maakt er zijn beroep van. Hij noemt zich psycholoog en het begint iedereen op het eiland op te vallen dat mensen steeds met hun problemen bij hem komen. Sommigen kan hij helpen, anderen niet. Maar het ziet er erg gewichtig en interessant uit. Steeds meer mensen komen bij hem, hij heeft het zo druk, dat ook iemand anders dit gaat doen en zo ontstaat er een club van interessante psychologen.

Er zijn onder het christelijk deel van het eiland mensen die met één oog vaak stiekem kijken naar het ongelovige deel van het eiland. Het lijkt soms dat het hun heel goed afgaat, en ze lijken vaak heel veel plezier te hebben. Op een dag ziet één van die mensen die praktijk van

die psychologen en bedenkt dat hij dat ook wel kan. Hij heeft gemerkt dat hij op basis van de Bijbel vaak inzichten heeft die anderen helpen. Vaak lijken ze ook wel op de adviezen die die ongelovige psychologen geven. Als die ongelovige psycholoog mensen kan helpen, kan hij toch zeker wel als gelovige anderen helpen? Op een dag besluit hij om zichzelf "christelijke psycholoog" te noemen. Iedereen mag bij hem komen met zijn problemen, overigens ook de ongelovige eilandbewoners, want misschien komen ze wel tot geloof. Wat is er mis mee? God heeft het toch niet verboden? En mensen beginnen bij hem te komen met hun problemen. Sommigen kan hij helpen, anderen niet. Maar het ziet er erg gewichtig en interessant uit.

Wat is hier gebeurd?

Christenen hebben gekeken naar een werelds principe en bedacht om dit ook toe te passen in de christelijke werkelijkheid. De christelijke groep hadden een prima werkende situatie: God werkte door de Heilige Geest in hun midden, door hun problemen heen en zette daarbij de gaven van de mensen in en de ambten die God had aangewezen (de oudsten/voorgangers/herders/opzieners). Maar toen kwam er iemand die een werelds principe vertaalde naar hun christelijk deel van het eiland. Er kwam dus wereldgelijkvormigheid de gemeente binnen.

Hierin zondigden ze tegen een hoofdregel van Gods Woord

Romeinen 12:1-2

¹ Ik roep u er dan toe op, broeders, door de ontfermingen van God, om uw lichamen aan God te wijden als een levend offer, heilig en voor God welbehaaglijk: dat is uw redelijke godsdienst. ² En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.

In plaats van zich te richten om hun leven als een levend offer aan God te geven, keken ze naar de wereld, namen een werelds principe en omarmden dat (met een geestelijk sausje). Maar op basis van Gods Woord waren ze nooit tot dit idee gekomen. Maar ze vergaten dat ze veranderd moesten worden door de vernieuwing van hun denken, zodat ze konden onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God was. In hun ongehoorzaamheid aan deze regel haalde ze iets uit de wereld de gemeente binnen.

Nogmaals, op basis van Gods Woord hadden ze dit zelf nooit bedacht. Het is binnengekomen door naar de wereld te kijken. Dit is ook in onze wereld gebeurd. Ik wil niet twifelen aan alle geweldige goede motieven die sommige christelijke psychologen mogelijk hebben, maar in de kern is het een werelds principe dat in een "christelijke" variant in de gemeente geïntroduceerd is. En nu is het ondertussen zo wijdverspreid dat je bijna alleen staat als je zegt: ja maar, dit hoort er helemaal niet bij. Het is zo gewoon geworden dat christenen het probleem niet meer zien.

Even voor de duidelijkheid. Dit gaat niet om een broeder die omziet naar zijn broeder en in een goed gesprek hem wijst op Gods Woord en samen bidt en huilt. We moeten niet dwepen met definities. Christelijke psychologen zetten zichzelf neer als hulpverleners en zielzorgers en laten zich hier voor betalen. Iemand kan zeggen, dit is gewoon een beroep zoals een timmerman, maar de psycholoog bemoeit zich met de geestelijke gezondheid van

iemand en krijgt gezag toebedeeld vanwege zijn titel, daarmee is het veel meer dan gewoon een beroep als timmerman.

Niet buiten Gods Woord om

We moeten niet buiten Gods Woord omgaan en allerlei zaken zelf bedenken (steunen op eigen inzicht; Spreuken 3:5), terwijl Gods Woord ons duidelijk heeft gemaakt hoe we met dingen moeten omgaan. Ik denk dat dit een heel belangrijk principe is. Jezus maakt duidelijk dat de weg naar het leven smal is, en de weg naar het verderf breed. Het smalle pad is Zijn weg, die we nauwgezet moeten wandelen. God heeft niets specifiek gezegd over timmeren, of je een bepaalde plank aan elkaar schroeft of met een lijmverbinding vastzet, maar als hij instructies aan ons had gegeven daarover, zouden we die nauwgezet moeten volgen.

Johannes 14:15 *Als u Mij liefhebt, neem dan Mijn geboden in acht.*

Jezus zegt dat we Hem moeten gehoorzamen als we Hem liefhebben. Dat betekent dat we niet zomaar moeten doen wat we zelf goed denken, maar moeten zoeken naar Zijn wil. In **Richteren 17:6** zien we het probleem verwoord dat toen speelde in Israël, iedereen deed wat goed was in eigen ogen. Dit was een kwalijke zaak in de ogen van God.

Jezus heeft ons zelf daarin het grote voorbeeld gegeven. Hij zocht niet wat Hijzelf wilde, maar Hij zocht de wil van de Vader. Jezus bedacht niet zelf dingen die Hij naar eigen goeddunken introduceerde, maar zocht nauwkeurig de wil van Zijn Vader.

Johannes 5:30 *Ik kan van Mijzelf niets doen. Zoals Ik hoor, oordeel Ik en Mijn oordeel is rechtvaardig, want Ik zoek niet Mijn wil, maar de wil van de Vader, Die Mij gezonden heeft.*

Als God **gewild** had dat wij christelijke psychologen hadden, dan zou dat ambt in de Bijbel genoemd zijn. Want Hij heeft ons Zijn wil bekend gemaakt, die we kunnen onderscheiden als we juist niet gelijkvormig aan de wereld worden, maar veranderd worden door de vernieuwing van ons denken...

Efeze 5:15-17 *Let er dan op dat u **nauwgezet** wandelt, niet als dwazen, maar als wijzen, ¹⁶ en buit de geschikte tijd uit, omdat de dagen vol kwaad zijn. ¹⁷ Wees daarom niet onverstandig, **maar begrijp wat de wil van de Heere is.***

De dagen zijn vol kwaad, we moeten nauwgezet wandelen. Niet zomaar dingen introduceren die God niet van ons vraagt. De dagen zijn ten slotte vol kwaad. Wees niet onverstandig, maar begrijp wat de wil van God is. Dit is een opdracht. Onverstand staat tegenover het begrijpen van de wil van God.

Romeinen 12:1-2 *Ik roep u er dan toe op, broeders, door de ontfermingen van God, om uw lichamen aan God te wijden als een levend offer, heilig en voor God welbehaaglijk: dat is uw redelijke godsdienst. ² En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.*

We hadden al gezien dat Romeinen 12 duidelijk maakte dat we niet aan de wereld gelijkvormig moeten worden, en dat we veranderd moeten worden door de vernieuwing van ons denken. Dat dat ons helpt te onderscheiden wat de wil van God is.

Paulus bad en smeekte voor de Kolossenzen dat ze vervuld mochten zijn met die kennis van Gods wil, **in alle wijsheid en geestelijk inzicht**, zodat ze zouden wandelen op een wijze die de Heere waardig is, en Hem **in alles** zouden behagen.

Kolossenzen 1:9-11 *Daarom houden ook wij niet op, vanaf de dag dat wij het gehoord hebben, voor u te bidden en te smeken dat u vervuld mag worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk inzicht, ¹⁰ zodat u wandelt op een wijze de Heere waardig, Hem in alles behaagt, in elk goed werk vrucht draagt en groeit in de kennis van God, ¹¹ terwijl u met alle kracht bekrachtigd wordt, overeenkomstig de sterkte van Zijn heerlijkheid, om met blijdschap in alles te volharden en geduld te oefenen.*

Paulus kende Gods wil, zoals duidelijk wordt uit Handelingen 22:14

Handelingen 22:14 *En hij zei: De God van onze vaders heeft u voorbestemd om Zijn wil te kennen en de Rechtvaardige te zien en de stem uit Zijn mond te horen,*

God heeft door hem heen de gemeente instructies gegeven hoe te handelen. Hoe de gaven in te zetten, welke orde er is. Aan welke eisen opziens/voorgangers/herders moeten voldoen. En hij heeft met geen woord gerept over een functie zoals de christelijke psychologen nu innemen (een functie die gezag uitoefent over de zorg voor de ziel). Waar Gods Woord wel over spreekt is dat het zorgen voor de zielen juist toegeschreven wordt aan de herders/opziens/voorgangers, met hele strikte eisen, aangaande persoonlijke wandel, orde in het gezin, kennis van Gods Woord en onderscheid om tegenspraak te weerleggen etc.

De Geest zal u leiden in heel de waarheid

Jezus heeft ons zelf beloofd dat de Heilige Geest ons zou leiden in heel de waarheid. Maar daarin stelde Hij de voorwaarde: heb Mij lief en neem Mijn geboden in acht...

Johannes 14:15-17 ¹⁵ *Als u Mij liefhebt, neem dan Mijn geboden in acht. ¹⁶ En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijft tot in eeuwigheid, ¹⁷ namelijk de Geest van de waarheid, Die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet, maar u kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn.*

We weten dat dit alleen op basis van geloof kan, maar we moeten niet over het zinnetje: "neem Mijn geboden in acht" heen stappen. Jezus heeft ons instructies gegeven over ons leven. Hij heeft door Paulus instructies gegeven over hoe de gemeente moet functioneren (waarvan Jezus het hoofd is).

Johannes 14:26-27

²⁶ *Maar de Trooster, de Heilige Geest, Die de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u in alles onderwijzen en u in herinnering brengen alles wat Ik u gezegd heb. ²⁷*

Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet zoals de wereld die geeft, geef Ik die u. Laat uw hart niet in beroering raken en niet bevreesd worden.

Johannes 16:13-14

Maar wanneer Die komt, de Geest van de waarheid, zal Hij u de weg wijzen in heel de waarheid, want Hij zal niet vanuit Zichzelf spreken, maar wat Hij gehoord zal hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en het u verkondigen.

Jezus maakte duidelijk dat de Heilige Geest ons zou leiden in heel de waarheid. De Heilige Geest geeft ons een vrede - niet zoals de wereld... Hij zou ons leiden in heel de waarheid. We hebben nu al bijna 2000 jaar de complete Schrift, er is geen 'meer waarheid' nodig. Geen wereldgelijkvormig ambt als een christelijke psycholoog. Mijns inziens is dat ongehoorzaamheid aan al dat gedachtengoed wat hierboven genoemd is.

Dit is hoe Jezus spreekt. "Doe wat Ik van je vraag..." Volg het voorbeeld van Jezus na, zoek alleen de Wil van de Vader en ga daar niet boventuit, ga niet eigen dingen lopen verzinnen.

Paulus schrijft in 1 Korinthe 4:6

1 Korinthe 4:6 Deze dingen nu, broeders, heb ik ter wille van u op mijzelf en Apollos toegepast, met de bedoeling dat u van ons leert niets te bedenken boven wat er geschreven staat, opdat niemand zich ten gunste van de een boven de ander verheft.

We moeten geen dingen bedenken boven wat er geschreven staat. Jezus is het Hoofd van de Gemeente... Hij heeft bepaald hoe we ons moeten gedragen in het huis van God.

1 Timotheüs 3:14-16

¹⁴ Deze dingen schrijf ik u, in de hoop spoedig naar u toe te komen. ¹⁵ Maar voor het geval dat ik langer wegblijf, weet u nu hoe men zich moet gedragen in het huis van God, dat is de gemeente van de levende God, zuil en fundament van de waarheid. ¹⁶ En buiten alle twijfel, groot is het geheimenis van de godsvrucht: God is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in de Geest, is verschenen aan de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

Hier valt ook het herderschap onder en welke eisen daaraan vastzitten. Strenge eisen omdat diezelfde herders ook voorbeelden voor de kudde moeten zijn (**Heb 13:7**, **1 Petrus 5:3**). Waarbij mensen moeten letten op de uitkomst van hun leven en van wie het geloof nagevolgd moet worden.

Hebreeën 13:7

Denk aan uw voorgangers, die het Woord van God tot u gesproken hebben. Let op de uitkomst van hun levenswandel, en volg hun geloof na.

Herders

Door de hele Bijbel heen (ook het oude testament) vinden we het principe van herders die voor hun (geestelijke) schapen zorgen. Hoeden en voeden. Herders zorgen ervoor dat de schapen kunnen eten en drinken (de schapen zelf moeten natuurlijk wel eten en drinken). Herders zorgen voor een ziek schaap. Herders gaan achter schapen aan die verstrikt dreigen te raken in dorens en distels. Zie bijvoorbeeld eens de vier gronden van het hart in Mat 13 en hoe een goede herder daarmee zal omgaan. Hij zal de dwalende schapen proberen terug te halen naar de grazige weiden. Als je wilt lezen wat daarbij hoort, lees de Psalmen en dan bijvoorbeeld Psalm 23. Daar zie je ook dat in een donker diep dal, de Herder bij ons is. De stok en staf van God vertroosten daarbij (zowel correctie, bemoediging en leiding). Jezus is daarbij onze Opperherder, leert de Bijbel.

Petrus maakt duidelijk in 1 Petrus 5 dat voorgangers/ouderlingen/opzieners de kudde van God die bij hen is (de lokale gemeente) moeten hoeden en toezicht moeten houden.

1 Petrus 5:1-4 ¹ De ouderlingen onder u roep ik ertoe op, als medeouderling en getuige van het lijden van Christus en deelgenoot van de heerlijkheid die geopenbaard zal worden: ² Hoed de kudde van God die bij u is en houd daar toezicht op, niet gedwongen, maar vrijwillig; niet uit winstbejag, maar bereidwillig; ³ ook niet als mensen die heerschappij voeren over het erfdeel van de Heere, maar als mensen die voorbeelden voor de kudde geworden zijn. ⁴ En als de Opperherder verschijnt, zult u de onverwelkbare krans van de heerlijkheid verkrijgen.

Herinner je dat Petrus zelf de opdracht tot herderen had ontvangen van Jezus in **Johannes 21:15-19**. Petrus die zich hier medeouderling noemt.

De koppeling die gemaakt wordt aan de Opperherder is significant. De ouderlingen/herders/voorgangers/opzieners moeten het voorbeeld van Jezus hierin volgen. Hoeden en toezicht houden (op basis van Gods Woord uiteraard). Met de middelen die God geeft, met de opdrachten die God ons geeft, de kudde hoeden, voeden en koesteren (vergelijk Efeze 5).

Vergeet ook niet dat Gods Geest is die de ouderlingen aanstelt in de gemeente:

Handelingen 20:28

Zie dan toe op uzelf en op heel de kudde, te midden waarvan de Heilige Geest u tot opzieners aangesteld heeft om de gemeente van God te weiden, die Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.

Dit is een zware taak met veel verantwoordelijkheden, en veel aanvallen. Want als de herders falen, kan de kudde makkelijk uiteengedreven worden. Daarom zijn er zulke strikte eisen voor oudsten/herders/voorgangers/opzieners.

Hebreeën 13:17 *Gehoorzaam uw voorgangers en wees hun onderdanig, want zij waken over uw zielen omdat zij rekenschap moeten afleggen, opdat zij dat mogen doen met vreugde en niet al zuchtend. Dat heeft immers voor u geen nut.*

Deze tekst maakt ook duidelijk dat de voorgangers waken over de zielen. Het resultaat van hun levenswandel moet bekeken worden, het geloof moet nagevolgd worden (**Heb 13:7**). Het feit dat de gemeenteleden moeten gehoorzamen aan de Bijbelse adviezen die voorgangers geven en onderdanig moeten zijn, is belangrijk in deze context. Het waken is dus niet iets vrijblijvend en het onderdanig zijn is echt een opdracht. Vergelijk dit met hoe de gemeente onderdanig is aan Christus, de vrouw aan de man onderdanig moet zijn. Het doel hiervan is vreugde bij allen, niet zuchten. En als een schaap ongehoorzaam is en tegen Bijbelse adviezen toch afdwaalt, dan zal een herder er toch nog achteraan gaan, maar ook andere Bijbelse opdrachten toepassen (zoals met onderscheid te werk gaan, ook het verwerpen van een ketters mens na terechtwijzingen, de gemeente beschermen tegen zuurdeeg e.d.)

Ik vind het gedeelte in **Efeze 4:11-16** ook enorm relevant in deze discussie. Paulus noemt daar een extensieve opsomming van gaven/ambten die gegeven zijn aan de gemeente om te komen tot volwassenheid.

Efeze 4:11-16

En Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, weer anderen als evangelisten en nog weer anderen als herders en leraars, ¹² om de heiligen toe te rusten, tot het werk van dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus, ¹³ totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man, tot de maat van de grootte van de volheid van Christus, ¹⁴ opdat wij geen jonge kinderen meer zouden zijn, heen en weer geslingerd door de golven en meegesleurd door elke wind van leer, door het bedrog van de mensen om op listige wijze tot dwaling te verleiden, ¹⁵ maar dat wij, door ons in liefde aan de waarheid te houden, in alles toe zouden groeien naar Hem Die het Hoofd is, namelijk Christus. ¹⁶ Van Hem uit wordt het hele lichaam samengevoegd en bijeengehouden door elke band die ondersteuning geeft, overeenkomstig de mate waarin ieder deel werkzaam is. Zo verkrijgt het lichaam zijn groei, tot opbouw van zichzelf in de liefde.

Niet meer heen en weer geslingerd door de golven en meegesleurd door elke wind van leer... door het bedrog van de mensen om op **listige wijze** tot dwaling te verleiden... We hebben ook de opdracht in Efeze 5 om de onvruchtbare werken van de duisternis te ontmaskeren. De duivel komt meestal niet binnen met een grote toeter: "hier ben ik". Ik denk dat christelijke psychologie onder die "listige wijze" tot dwaling valt, onder onvruchtbare werken die een masker hebben. De beste leugen is tenslotte die leugen die het dichtst bij de waarheid ligt. De oplossing is ook simpel, zegt dit gedeelte: we moeten ons in liefde aan de waarheid houden, en in alles toe groeien naar Hem Die het Hoofd is. Efeze 6 geeft ons ook de opdracht om ons te bekleden met de hele wapenrusting van God. We moeten met Gods Woord in onze hand standhouden tegen de listige misleidingen van satan.

Nogmaals, de Geest zou ons leiden in heel de waarheid. We hebben de Schrift en de Schrift wijst oudsten/voorgangers/herders aan voor de (ziel)zorg voor de kudde, dat is de waarheid en daar moeten we ons in liefde aan houden.

Christelijke psychologen zitten op een plek die hun niet toekomt

In het andere gedeelte dat over gaven spreekt (Romeinen 12) zien we kort na het gedeelte dat zegt dat we niet gelijkvormig moeten worden aan de wereld, maar veranderd moeten worden door de vernieuwing van ons denken, deze opdracht.

Romeinen 12:3,4

Want door de genade die mij gegeven is, zeg ik ieder onder u niet hoger te denken dan hij moet denken, maar laat hij denken in bescheidenheid, naar de mate van geloof zoals God die aan ieder heeft toebedeeld. Want zoals wij in één lichaam vele leden hebben en de leden niet alle dezelfde functie hebben, zo zijn wij, hoewel velen, één lichaam in Christus, maar ieder afzonderlijk leden van elkaar.

Christelijke psychologie gaat op een plek zitten die het niet toekomt. God heeft herders/opzieners/oudsten/voorgangers aangesteld om de kudde te hoeden en toezicht te houden. God heeft geen opdracht gegeven tot een ambt van christelijke psycholoog. De christelijke psycholoog die al dan niet met wereldse denkbeelden "mensen helpt met hun problemen", meestal tegen betaling. Ze hebben een titel die hun aanzien geeft bij mensen en door de wereldse beïnvloeding "als je problemen hebt ga je naar de psycholoog", verleiden ze mensen om naar hun toe te gaan als je als christen problemen hebt. Een listige verleiding. Hoe goed ze het mogelijk ook bedoelen, God geeft er geen instructie toe.

Jakobus 3:1 *U moet niet allemaal leermeesters willen zijn, mijn broeders. U weet immers dat wij dan een strenger oordeel zullen ontvangen.*

Ik denk dat deze tekst ook van toepassing is op christelijke psychologen. Ze eigenen zich een plek toe die God niet ingesteld heeft, en zetten een bordje neer "kom bij mij met je problemen". Typerend vond ik een tekst die ik tegenkwam op christelijke-therapie.nl

*De therapie door christelijke psychologen wordt op christelijke grondslag gegeven. Problemen worden hierdoor aangepakt vanuit een Bijbelse visie. Ook als je niet bekend bent met de bijbel dan is dit geen probleem. **Er is ruimte voor alle religies, stromingen en denkwijzen. Belangrijk is dat we de problemen aanpakken en dat jij wordt geholpen.** Het geloof is hier een belangrijk onderdeel van. Er is ruimte voor jouw beleving, gevoel en hoe jij in jouw religie staat.*

Ik moest hier denken aan **1 Johannes 4:5-6**. Een denkwijze als hierboven, is gewoon een wereldse denkwijze. Hieraan herkennen we de geest van de waarheid en de geest van de dwaling.

1 Johannes 4:5-6

5 Zij zijn uit de wereld; daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld luistert naar hen. 6 Wij zijn uit God. Wie God kent, luistert naar ons; wie niet uit God is, luistert niet naar ons. Hieraan herkennen wij de geest van de waarheid en de geest van de dwaling.

In het kader hiervan vond ik Jesaja 8 een hele duidelijke waarschuwing. De afvallige joden waren geesten van doden aan het raadplegen, en gingen naar waarzeggers toe voor hun adviezen... God gaf Jesaja daar een sterke waarschuwing in mee. Moet een volk zijn God

niet raadplegen? Moet men voor de levenden de doden raadplegen? Terug naar de wet en het getuigenis!

Jesaja 8:16-22

¹⁶ Bind het getuigenis toe! Verzegel de wet onder Mijn leerlingen! ¹⁷ Ik zal de HEERE verwachten, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob; op Hem zal ik hopen. ¹⁸ Zie, ik en de kinderen die de HEERE mij gegeven heeft, dienen tot tekenen en wonderen in Israël, afkomstig van de HEERE van de legermachten, Die op de berg Sion woont. ¹⁹ Wanneer zij dan tegen u zeggen: Raadpleeg de geesten van doden, en waarzeggers met hun gelispel en geprevel – zeg dan: Moet een volk zijn God niet raadplegen? Moet men voor de levenden de doden raadplegen? ²⁰ Terug naar de wet en het getuigenis! Als zij niet overeenkomstig dit woord spreken, zal er voor hen geen dageraad zijn. ²¹ Men zal er terneergedrukt en hongerig rondtrekken. Wanneer het gebeurt dat men hongert, zal men uitbarsten in woede, en zijn koning en zijn God vervloeken. Of men de blik nu naar boven richt, ²² of naar de aarde kijkt, zie, er zal benauwdheid en duisternis zijn, angstaanjagende donkerheid. En men zal voortgedreven worden, het donker in.

Ik denk dat we die uitspraak geestelijk door kunnen trekken als principe. Moeten we de geestelijk doden raadplegen voor de geestelijk levenden? Ja maar, zegt iemand misschien, ik ga toch naar een christen toe? Het punt dat ik hier wil maken is de waarschuwing die God hier geeft: je moet terug naar de wet en de getuigenis. Wij zouden als christenen helemaal niet bezig moeten zijn met het vraagstuk van christelijke psychologie, want het staat niet in de Bijbel. God heeft er geen instructies voor gegeven, maar heeft ons wel Zijn wil geopenbaard. De Geest leidt ons in heel de waarheid. We hebben Zijn Woord en Zijn instructies hoe we moeten leven, we moeten dus christelijke psychologie verwerpen. Terug naar de Wet van Christus en Zijn getuigenis. Zie ook de waarschuwing “teneergedrukt en hongerig rondtrekken” ... “uitbarsten in woede”... “benauwdheid en duisternis” ... “voortgedreven het donker in”

Werelds gedachtegoed

Het principe van een psycholoog die je helpt met je problemen, is een werelds gedachtegoed dat een weldenkend christen nooit op basis van Gods Woord bedacht zou hebben om zelf te gaan doen. **Romeinen 12:1,2** maakt duidelijk dat we van wereldgelijkvormigheid weg moeten blijven, maar christelijke psychologie heeft een werelds principe “we gaan naar een psycholoog voor onze problemen” vervangen door “we gaan naar een christelijke psycholoog voor onze problemen”. Satan komt voortdurend met een masker. Een andere Jezus, een ander evangelie... hij doet zich voor als een engel van het licht (2 Korinthe 11:14). Hij komt met iets dat lijkt op het echte, en heeft zelfs handlangers in de kerken die met een Bijbel rondlopen (2 Korinthe 11:15).

2 Korinthe 11:3-4

Maar ik vrees dat, zoals de slang met zijn sluwheid Eva verleid heeft, zo misschien ook uw gedachten bedorven worden, weg van de eenvoud die in Christus is. Want als er iemand komt die een andere Jezus predikt, die wij niet gepredikt hebben, of als u een andere geest ontvangt dan die u ontvangen hebt, of een ander evangelie, dat u niet aangenomen hebt, dan verdraagt u dat best.

Zie welke woorden Paulus gebruikt. Bedorven gedachten verleid door de sluwheid van satan, weg van de eenvoud in Christus. Waarom hebben we het als christenen überhaupt over dit onderwerp? Omdat Christus hierover begonnen is of satan (zie: het eerste deel)? Waarom had Eva moeite met die boom? Satan begon erover, en plantte een zaadje. Hierdoor leek ze geen aandacht meer te hebben voor de boom van het leven en alle andere bomen, maar was gefocust op die éne boom. En ze zag dat de boom begerenswaardig was om er verstandig door te worden (Gen 3:6).

Wij willen ook een koning

De roep om christelijke psychologen, lijkt op Israël die vroeg om een koning net als de omliggende volken. En God wijst hen erop dat ze Hem verworpen hebben, en dat ze ook de problemen zouden krijgen van een koning.

1 Samuel 8:6-9, 17

⁶ Toen zij zeiden: Geef ons een koning om ons leiding te geven, was dit woord kwalijk in de ogen van Samuel. En Samuel bad tot de HEERE. ⁷ Maar de HEERE zei tegen Samuel: Geef gehoor aan de stem van het volk in alles wat zij tegen u zeggen; want zij hebben ú niet verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zou zijn. ⁸ Overeenkomstig alles wat zij Mij aangedaan hebben, vanaf de dag dat Ik hen uit Egypte geleid heb tot deze dag toe, door Mij te verlaten en andere goden te dienen, doen zij nu ook u aan. ⁹ Welnu, luister naar hun stem, maar waarschuw hen nadrukkelijk en maak hun de handelwijze bekend van de koning die over hen zal regeren. ... ¹⁷ Hij zal het tiende deel van uw kudden nemen, en u zult hem tot slaven zijn.

Ik denk dat we deze waarschuwing serieus moeten nemen. Als christenen net als de heidenen psychologen willen, verwerpen ze God en krijgen ze dezelfde problemen. Lees: grotendeels niet werkende therapieën en vervolgens zeer verslavende psychomedicatie als “oplossing”. Nee, ons uitgangspunt zou moeten zijn: geeft God er in de Bijbel instructie voor, niet: verbiedt de Bijbel het? Dit voorbeeld heeft de Bijbel duidelijk gegeven. We moeten niet een psycholoog willen die ons helpt met onze problemen, zoals ook de heidenen een psycholoog hebben die hen helpt met hun problemen... We hebben God en Zijn Woord.

Zie ook het probleem in Numeri 16 waarin een groep mensen vond dat Mozes (die aangesteld was door God) teveel naar zich toetrok, ze vonden dat Mozes zich verhief boven de gemeente. De zonen van Levi wilde ook het priesterambt, ze wilden meer dan “slechts” Leviet zijn. Let op de dodelijke afloop voor de betrokken families, en ook nog eens het vervolg waarin 14700 mensen stierven omdat Mozes hiertegen opgetreden had.

Huurlingen / Maak van Mijn huis geen rovershol / Godsvrucht als bron van winst

Ik vind daarnaast drie observaties belangrijk die erg met elkaar samenhangen.

Jezus leert ons in over Zijn Herderschap in Johannes 10.

Johannes 10:11-15 ¹¹ *Ik ben de goede Herder; de goede herder geeft zijn leven voor de schapen.* ¹² *Maar de huurling en wie geen herder is, die de schapen niet tot eigendom heeft, ziet de wolf komen en laat de schapen in de steek en vlucht; en de wolf grijpt ze en drijft de schapen uiteen.* ¹³ *En de huurling vlucht, omdat hij een huurling is en zich niet om de schapen bekommert.* ¹⁴ *Ik ben de goede Herder en Ik ken de Mijnen en word door de Mijnen gekend,* ¹⁵ *zoals de Vader Mij kent en Ik de Vader ken; en Ik geef Mijn leven voor de schapen.*

Dit voorbeeld moeten de herders in de gemeente volgen. De oudsten dus, zoals we zagen in 1 Petrus 5. Ze moeten de schapen kennen en het moet "hun" kudde zijn (de kudde die bij hen is), ze moeten hun leven voor de schapen geven. Ze moeten hun kudde weiden (Hand 20:28), dat is voeden. Een christelijke psycholoog is feite een huurling. Iemand die betaald wordt om je te helpen met je problemen. En dan ook nog eens voor een zeer riant bedrag (90-130 euro per uur, bron: zorgwijzer.nl). Als je niet meer komt opdagen, komt de psycholoog achter je aan? Als je niet meer betaalt, zorgt de psycholoog dan nog steeds voor je?

De richtlijnen voor een oudsten zijn daarentegen duidelijk: winstbejag mag geen drijfveer zijn, geen geldzucht hebben. De vergoeding die de oudsten krijgen, staat niet vast in de Bijbel, maar is duidelijk dat het genoeg moet zijn voor de herder om rond te kunnen komen (een dorsende os mag je niet muilbanden). Maar is geen principe van: jij helpt mij ergens mee, en ik betaal je daarvoor.

Ja maar, zegt iemand misschien, christelijke psychologen zijn ook gewoon arbeiders die leven van het evangelie. Mijns inziens leeft een christelijke psycholoog niet van het evangelie, want hij past het evangelie niet toe, maar gaat op een plaats zitten die God niet bedacht heeft en vraagt daar geld voor. Misschien komt hij met Bijbelse adviezen (hoewel - voor zover wij hebben kunnen constateren - christelijke psychologen ook simpelweg wereldse en/of wereldgelijkvormige therapieën toepassen). Maar als hij werkelijk Gods wil zou doen, zou hij stoppen met zijn vak en gaan zoeken wat God wel van hem vraagt.

Markus 11:15-17 ¹⁵ *En zij kwamen in Jeruzalem; en toen Jezus de tempel binnengegaan was, begon Hij hen die in de tempel verkochten en kochten, naar buiten te drijven; en de tafels van de wisselaars en de stoelen van hen die de duiven verkochten, keerde Hij om,* ¹⁶ *en Hij liet niet toe dat iemand enig voorwerp door de tempel droeg.* ¹⁷ *En Hij gaf onderwijs en zei tegen hen: Staat er niet geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken? Maar u hebt er een rovershol van gemaakt.*

Wij als gemeente zijn de tempel van God (1 Korinthe 3), daarom mag er in de gemeente geen sprake zijn van dit soort praktijken. Je kunt zeggen geld wisselen was toch nodig? En er moest toch geofferd worden (en het was zwaar om offerdieren de hele weg mee te nemen)? Maar Jezus maakte duidelijk dat voor deze handelspraktijken in de tempel van God

geen plek voor is. Het was een rovershol geworden, waar winst gemaakt werd over “het dienen van God heen”. Christelijke psychologie waarin geld verdiend wordt aan het helpen van iemand met zijn problemen (hoe goed misschien ook bedoeld), gaat hier tegenin. De tempel moest nauwkeurig ingericht worden in het oude testament, alles had zijn plek en zijn functie. Iemand mocht niet op eigen houtje dingen introduceren.

Paulus waarschuwt hier ook sterk voor. Hij waarschuwt ervoor als iemand een andere leer brengt en zich niet houdt aan de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus en aan de leer die in overeenstemming is met de godsvrucht.

1 Timotheüs 6:3-6 ³Als iemand een andere leer brengt en zich niet houdt aan de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus en aan de leer die in overeenstemming is met de godsvrucht, ⁴ dan is hij verwaand, weet niets, maar heeft een ziekelijke neiging tot twistvragen en woordenstrijd. Daaruit komen voort: afgunst, ruzie, lasteringen en kwaadaardige verdachtmakingen, ⁵ voortdurend geruzie van mensen die een verdorven gezindheid hebben en beroofd zijn van de waarheid, omdat zij denken dat de godsvrucht een bron van winst is. Wend u af van dit soort mensen. ⁶ Maar de godsvrucht is inderdaad een bron van grote winst, vergezeld van tevredenheid.

En andere leer en zich niet houdt aan de **gezonde** woorden van Jezus dus. Nogmaals, Jezus heeft nergens instructie gegeven voor christelijke psychologen. Ze houden zich dus niet aan de gezonde woorden van Jezus, en daarnaast is het te beargumenteren dat het ook nog eens een andere leer is. Hij benadrukt hier als iemand zich niet houdt aan de leer die in overeenstemming is met de godsvrucht. De christelijke psychologie gaat mijns inziens in tegen de leer in overeenstemming met de godsvrucht. God die duidelijk maakt dat Hij soms problemen gebruikt om iemand te vormen, dat Hij soms iemand door een donker dal laat gaan om Zijn kracht te laten zien, God die duidelijk maakt dat problemen soms voortvloeien uit zonden (wat je zaait zal je oogsten). God die duidelijk maakt dat je je zorgen op Hem moet werpen (**1 Petrus 5:7**), niet op een (christelijke) psycholoog. Hoewel iemand zal tegenwerpen, ja, maar die christelijke psycholoog doet het op Bijbelse principes. Mijn tegenwerping is opnieuw: nee, als hij Bijbelse principes toepast dan zou hij zijn praktijk opheffen.

Dit gedeelte waarschuwt ook voor verwaandheid, twistvragen en woordenstrijd... Mensen die beroofd zijn van de waarheid omdat ze denken dat de godsvrucht een bron van winst is. Wend u af van dit soort mensen. Dit is een sterke waarschuwing!

Argument uit het ongerijmde

Het is levensgevaarlijk om te zeggen met betrekking tot iets: ja maar, de Bijbel verbiedt het niet en dus mag het. Op deze manier introduceren mensen oosterse meditatie- en gebedstechnieken met (in)directe occulte roots in het christelijk leven. God verbiedt het niet, en het werkt, dus tja... Zo wordt ook baby besprenkeling in stand gehouden, de Bijbel verbiedt het niet en geeft er ook geen opdracht toe, maar ja...

De basis van een christen zou moeten zijn: wat heeft Jezus mij opgedragen? (Joh 14:15, 15:10-11) Hoe moet ik leven? Hoe moet ik mij gedragen in de gemeente? Hoe moet ik mijn gaven in zetten? Allemaal simpelweg te toetsen aan Gods Woord. Vergeet niet, het is een

smalle weg van Jezus. Jezus heeft het ons als Zijn vrienden allemaal duidelijk gemaakt (Joh 15:15)

Psychologie is geïntroduceerd vanuit de “mens zonder God”. De mens zonder God is begonnen om te proberen de problemen te repareren die horen bij het leven veroorzaakt door zonde (zonde direct in de mens zelf, of in andere mensen, of in de schepping in het algemeen) En slaagt daar overigens ook nog eens vrij slecht in... veel therapieën werken niet en men grijpt vaak ook nog eens snel naar medicatie (ruim **1 miljoen** mensen gebruikte in Nederland in 2020 antidepressiva).

In de tweede fase van deze substitutie van Gods oplossing van het probleem van de zonde, hebben “de christenen” dat idee omarmd, terwijl Gods principes duidelijk zijn vanuit Zijn Woord; we hebben het niet nodig. Christelijke psychologie is daarbij als een gladde aal. Het is ongrijpbaar en ontoetsbaar, want ze treden op “buiten de gemeente” en buiten de Bijbelse instructies. Er zijn geen Bijbelse richtlijnen voor, maar iemand krijgt wel, menselijk gezien “het gezag” toebedeeld. Hij heeft ervoor geleerd, hij zal het wel weten. Hij zit op een plek die niet voor hem is. Net zo gevaarlijk als een theoloog die voorganger wordt omdat hij een diploma heeft, maar niet voldoet aan de eisen van 1 Timotheüs 3 en Titus 1. Uit een onderzoek uit 2006 blijkt dat 1 op de 6 voorgangers niet in God gelooft, waarbij we het over de leer van de andere 5 nog niet eens hebben; je oogst wat je zaait.

Een laatste waarschuwing

Paulus schroomde niet om een hele groep te veroordelen. Er was een groep mensen die de mond gesnoerd moest worden. Die hele huisgezinnen in verwarring brachten ... om schandelijke winst (we weten niet precies wat hun onbehoorlijke lering was).

Titus 1:10-16

¹⁰ Want er zijn ook veel opstandigen, mensen die zinloos praten en misleiders, vooral die van de besnijdenis zijn. ¹¹ Men moet hun de mond snoeren. Zij brengen hele huisgezinnen in verwarring, door te leren wat onbehoorlijk is, om schandelijke winst. ¹² Een van hen, hun eigen profeet, heeft gezegd: Kretenzen zijn altijd leugenaars, kwade beesten, luie buiken. ¹³ Dit getuigenis is waar. Wijs hen daarom streng terecht, opdat zij gezond zullen zijn in het geloof, ¹⁴ en zich niet zullen bezighouden met Joodse verzinsels en geboden van mensen die zich van de waarheid afkeren. ¹⁵ Alle dingen zijn wel rein voor hen die rein zijn, maar voor hen die bezoedeld en ongelovig zijn, is niets rein, maar hun verstand en ook hun geweten zijn bezoedeld. ¹⁶ Zij belijden dat zij God kennen, maar zij verloochenen Hem met hun werken, aangezien zij verfoeilijk zijn en ongehoorzaam en tot elk goed werk ongeschikt.

Maar ze moesten streng terecht gewezen worden, zich niet bezighouden met Joodse verzinsels en geboden van mensen die zich van de waarheid afkeren. ... Zij belijden dat ze God kennen, maar verloochenen Hem met hun werken... Ze zijn verfoeilijk en ongehoorzaam en tot elk goed werk ongeschikt. Paulus durfde nogal wat te zeggen over deze groep.

Ook Jezus sprak personen en partijen scherp aan in Mattheüs 23, let op wat ze gedaan hadden, ze waren op de stoel van Mozes gaan zitten, ze voegden toe aan het Woord van God en hun verzinsels spraken vaak Gods Woord tegen. Jezus noemt ze blinde leiders.

Paulus geeft aan Timotheüs de opdracht om zich niet bezig te houden met onheilige, inhoudsloze praat.

2 Timotheüs 2:16-17 *Maar ontwijk onheilige, inhoudsloze praat. Want zij die dat doen, zullen steeds meer in goddeloosheid toenemen. ¹⁷ En hun woord zal zich uitzaaïen als kanker; onder hen bevinden zich Hymeneüs en Filetus.*

Ik denk dat we christelijke psychologie net als reguliere psychologie sterk en streng moeten afwijzen. We moeten terug naar Gods Woord en Zijn getuigenis. Dit zijn menselijke verzinsels. Door af te wijken naar menselijk bedachte oplossingen - naar het voorbeeld van wereldse praktijken, zijn we ongehoorzaam aan God, Zijn Woord en Zijn geopenbaarde wil.

1 Timotheüs 1:3-7

³ *Ik herinner u eraan hoe ik u, toen ik naar Macedonië reisde, ertoe opgeroepen heb in Efeze te blijven om sommigen te bevelen geen andere leer te onderwijzen, ⁴ zich ook niet bezig te houden met verzinsels en eindeloze geslachtsregisters, die meer twistgesprekken opleveren dan door God gewerkte opbouw in het geloof. ⁵ Het einddoel nu van het gebod is liefde die voortkomt uit een rein hart, een goed geweten en een ongeveinsd geloof. ⁶ Sommigen zijn daarvan afgeweken en hebben zich gewend tot zinloos gepraat. ⁷ Zij willen leraars van de wet zijn en hebben geen inzicht in wat zij zeggen en evenmin in wat zij zo sterk benadrukken.*